

הקמת צוות בין-משרדי לאור יישום המהלך להעתקת יחידות צה"ל לנגב

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 546 מיום 14.07.2013 בעניין התוכנית הלאומית לפיתוח הנגב לאור יישום המהלך להעתקת מחנות צה"ל לנגב (להלן - החלטה 546) והחלטת הממשלה מס' 2025 מיום 23.09.2014 בדבר תכנית רב-שנתית לפיתוח הדרום (להלן - החלטה 2025 :

1. להטיל על משרד ראש הממשלה להקים צוות בין-משרדי (להלן - הצוות), אשר יגיש לממשלה המלצות לעדכון החלטות 546 ו-2025, לאור מעבר יחידות התקשוב ואמ"ן לבאר-שבע ולאזור צומת שוקת.
2. בראש הצוות יעמדו מנכ"ל משרד ראש הממשלה או נציגו ויהיו חברים בו מנכ"לי המשרדים הבאים או נציגיהם: משרד הפנים, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, משרד החינוך, משרד הביטחון, משרד הכלכלה והתעשייה, משרד הבינוי והשיכון, המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, משרד הבריאות, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה, המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה, רשות מקרקעי ישראל, אגף התקציבים ואגף החשב הכללי במשרד האוצר. משרדי ממשלה נוספים יזומנו לדיוני הצוות בהתאם לנושאים הרלוונטיים אליהם.
3. המלצות הצוות יגובשו תוך 120 יום ממועד החלטה זו, תוך התייחסות לנושאים הבאים:
 - א. ההתערבות הממשלתית הנדרשת, בהלימה למטרות הקבועות בסעיף 2 להחלטה 546 ("מטרות התכנית"), בשים לב גם לנתונים בדבר יישום החלטה 546 והחלטה 2025.
 - ב. תוצרי עבודת משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, שבוצעה בעניין זה עד כה.
 - ג. מגבלת התקציב והקצאת המשאבים הנדרשת ממשרדי הממשלה השונים.

דברי הסבר

רקע כללי

ממשלת ישראל מרכזת מאמץ לקידום מהלך לאומי להעתקת מחנות צה"ל לנגב, מתוך הבנה שמעבר למשמעויות המהלך למערכת הביטחון עצמה, למהלך העתקתם של מחנות צה"ל לנגב עשויה להיות השפעה מכרעת על פיתוחו של הדרום, ובכוחו להוות מנוף משמעותי לפיתוח האזור וצמיחתו. המחנות העוברים לנגב במסגרת המהלך הם: בח"א 27 בנבטים, קריית ההדרכה בצומת הנגב, קריית התקשוב בבאר שבע, וקריית המודיעין בליקית, בין עומר לשוקת.

החלטת ממשלה 546 מיום 13.7.2013 אימצה את המלצות הצוות הבין-משרדי לעדכון התכנית הלאומית לפיתוח הנגב לאור יישום המהלך להעתקת מחנות צה"ל לנגב במטרה להאיץ ולקדם את פיתוח הנגב. במסגרת ההחלטה, אושרה תכנית חמש שנתית לפיתוח הנגב, לשנים 2017-2013, שתיושם על ידי משרדי ממשלה, הרשות לפיתוח הנגב והרשויות המקומיות הרלוונטיות. מטרות התוכנית, כפי שהוגדרו: א. האצת הפיתוח הכלכלי והתעסוקתי; ב. עידוד הגירה חיובית; ג. הגדלת היצע הדיור; ד. שיפור תדמית הנגב ויישוביו; ה. הגדלת היקף המשרתים מאזור הנגב ביחידות הטכנולוגיות בבסיסים; ו. חיזוק היישובים והשלטון המקומי; ז. הגדלת היצע התרבות והפנאי; ח. פיתוח תשתיות אזוריות נוספות לשם צמצום פערים בין יישובי הנגב לבין מרכז הארץ. בהחלטה נקבע כי בתום תקופת ההחלטה ייבחן הצורך בגיבושה של תוכנית המשך בהתאם לתוצאות התוכנית ולצרכים המשתנים.

בחלוף יותר משנה מקבלת החלטה 546, קיבלה הממשלה את החלטה 2025 מיום 23.09.2014 בדבר תכנית רב-שנתית לפיתוח הדרום. במסגרת ההחלטה, הושלמה ותוקנה החלטה 546 במספר נושאים, מתוך ראיה כוללת ומתואמת של החלטה 546 ומנימוקיה, ושל התוכנית ליישובי הדרום. רכיביה של החלטה 2025 נקבעו לתקופות שונות, כאשר האחרונים שבהם נקבעו עד לתום שנת 2020.

מאז התקבלה החלטה 546 בשנת 2013, הושלמה הקמתה של קריית ההדרכה בצומת הנגב, אך חל עיכוב במעבר בסיס התקשוב ובסיס המודיעין, החלק העיקרי והמשמעותי במעבר מחנות צה"ל. לפי הנתונים שנמסרו ממערכת הביטחון, קריית התקשוב בבאר-שבע נמצאת בהקמה בימים אלה וצפי האכלוס הוא החל מתחילת שנת 2024 (סה"כ כ-6,000 משרתים). באשר לקריית המודיעין, המיועדת לאכלוס סה"כ כ-12,000 משרתים, נוהל הליך מכרזי לבחירת זכיין וביוולי 2020 הוכרזה ההצעה הזוכה בו. כמו כן, משרד הביטחון מקדם את הקמתו של מרה"ס דרום (מרכז הספקה אחוד), שהקמתו תחל בקיץ 2021 והאכלוס צפוי להתחיל במחצית השנייה של שנת 2024.

בשל העיכוב בהעתקת מחנות צה"ל, והרצון למצות עד תום את הפוטנציאל הכלכלי הטמון במעבר, ולאור הצורך לבחון את גיבושה של תכנית המשך בהתאם לתוצאות ולאור הצרכים המשתנים, מוצע להקים צוות בין משרדי בראשות משרד ראש הממשלה ובהשתתפות משרדי הממשלה הרלוונטיים אשר יגיש לממשלה המלצות לעדכון החלטות 546 ו-2025 תוך 120 יום.

ההמלצות יגובשו בשים לב לסעיף 28 להחלטה 2025 ולהכרה של הממשלה במעמדה המיוחד של באר-שבע כמטרופולין הדרום, ולאור מעבר יחידת התקשוב אל תחומי העיר באר-שבע ומעבר יחידת אמ"ן לאזור צומת שוקת, הסמוך לבאר-שבע. הצוות יתבסס, בין השאר, על עבודת המטה שהתבצעה בשנים האחרונות במשרד הביטחון, המועצה הלאומית לכלכלה ובשאר משרדי הממשלה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הביטחון - תומך
שר הכלכלה והתעשייה - תומך
שר האוצר - תומך
שר הפנים - תומך
שר החינוך - תומך
שר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל - תומך
שר הבינוי והשיכון - תומך
שרת התחבורה והבטיחות בדרכים - תומכת
שר הבריאות - תומך
שר ההשכלה הגבוהה והמשלימה - תומך
שר העבודה, הרווחה, והשירותים החברתיים - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת הממשלה מס' 546 מיום 14.07.2013

החלטת ממשלה מס' 2025 מיום 23.09.2014

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת הכוללת התייחסות בעת בחירות

סיווגים

סיווג ראשי : 01ביצועי

תחום פעולה עיקרי : 02חברת וכלכלה

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שר הביטחון

ט' בטבת התשפ"א
24 בדצמבר 2020

היועצת המשפטית

ירושלים, ט' טבת, התשפ"א

24 בדצמבר 2020

סימוכין : 2978454828

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה**נושא הצעת ההחלטה: הקמת צוות בין משרדי לאור יישום המהלך להעתקת יחידות צה"ל לנגב****תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:**

1. בהחלטת ממשלה מס' 546 מיום 14.07.2013 בעניין "אימוץ המלצות הצוות הבין משרדי לעדכון התכנית הלאומית לפיתוח הנגב לאור יישום המהלך להעתקת מחנות צה"ל לנגב" (להלן – החלטה 546) הוחלט לאשר תוכנית רב שנתית לשנים 2013-2017 לפיתוח הנגב לאור מהלך העתקת מחנות צה"ל לנגב.
2. בהחלטת ממשלה מספר 2025 מיום 23.9.2014 בעניין "תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום" (להלן – החלטה 2025) נערכו השלמות ותיקונים להחלטה 546 במספר נושאים. הסעיפים השונים בהחלטה 2025 נקבעו לתקופות שונות, כאשר האחרונים שבהם נקבעו עד לתום שנת 2020.
3. שתי ההחלטות האמורות כללו הכרזה על אזורי עדיפות לאומית לפי פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009 (להלן – החוק), אשר קובע, בסעיף 151, כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית על בסיס השיקולים המנויים בחוק, ובהסתמך על נתונים תומכים שיפורטו בהחלטה.
4. כעת, לאור המעבר המתוכנן של יחידות התקשוב ואמ"ן לבאר-שבע ולאזור צומת שוקת, מוצע להטיל על משרד ראש הממשלה להקים צוות בין משרדי שיגבש המלצות לעדכון החלטה 546 והחלטה 2025 תוך התייחסות להתערבות הממשלתית הנדרשת, בהלימה למטרות הקבועות בהחלטה 546 ובשים לב לנתונים בדבר יישום החלטות הממשלה הקודמות, לתוצרי עבודת המטה של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר ולמגבלות התקציב והקצאת המשאבים הנדרשים ממשרדי הממשלה השונים. הצוות יהיה בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות נציגי הגופים הרלוונטיים והוא יגיש את המלצותיו לממשלה בתוך מספר חודשים. יובהר כי ככל שהמלצות הצוות יעלו את הצורך בקבלת החלטה נוספת שעניינה הכרזה על אזורי עדיפות לאומית, יהיה הדבר כפוף לכל הוראות החוק בעניין.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הצעת ההחלטה מובאת לאישור הממשלה לאחר התפזרותה של הכנסת ה-23, בהתאם לסעיף 36 לחוק יסוד: הכנסת, בשל חלוף המועד האחרון לאישור תקציב המדינה. בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הממשלה וחבריה, מחויבים באיפוק בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כוונתם ודחיפות מיוחדת לפעול בהם בתקופה זו. בהתאם לפסיקה, מתחם הסבירות לעניין זה נבחן בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה לבין דרישת האיפוק כאמור.

יצוין כי הכנתה של הצעת ההחלטה הושלמה עוד לפני שהכנסת התפזרה והיא הועברה למזכירות הממשלה לשם הנחתה על סדר יום הממשלה לפני מועד זה. מכל מקום, לאור התפזרות הכנסת על ההצעה להבחן מחדש בראי תקופת הבחירות.

היועצת המשפטית

מהלך מעבר יחידות צה"ל לנגב הוא מהלך ארוך שנים וחוצה ממשלות. לטובת המהלך כבר התקבלו החלטות ממשלה קודמות שכללו גם מעטפת אזרחית למעבר, כפי שהוזכרו בגוף ההצעה. כעת, מוצע בהמשך להחלטות הקודמות ולקראת מעבר היחידות הבאות, להטיל על צוות בין משרדי לבחון ולהגיש לממשלה המלצות על העדכונים הנדרשים והפעולות הממשלתיות הנוספות הנדרשות בנושא. המלצות הצוות אמורות להיות מוגשות לממשלה בתוך מספר חודשים, כך שהחלטה בעניינן כבר תובאנה לפתחה של הממשלה הבאה. בנסיבות אלו, כאשר מדובר בהנעת עבודת מטה ממשלתית, בנושא שאינו שנוי במחלוקת ציבורית, ושמסקף את מדיניות ממשלות ישראל לאורך שנים ארוכות, ולאור העובדה שהמלצות הצוות יובאו לממשלה הבאה ואין בהצעה כדי לכבול אותה, אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים. הערות שהתקבלו הוטמעו בנוסח. עד למועד זה לא התקבלו הערות נוספות בהיבטים משפטיים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית